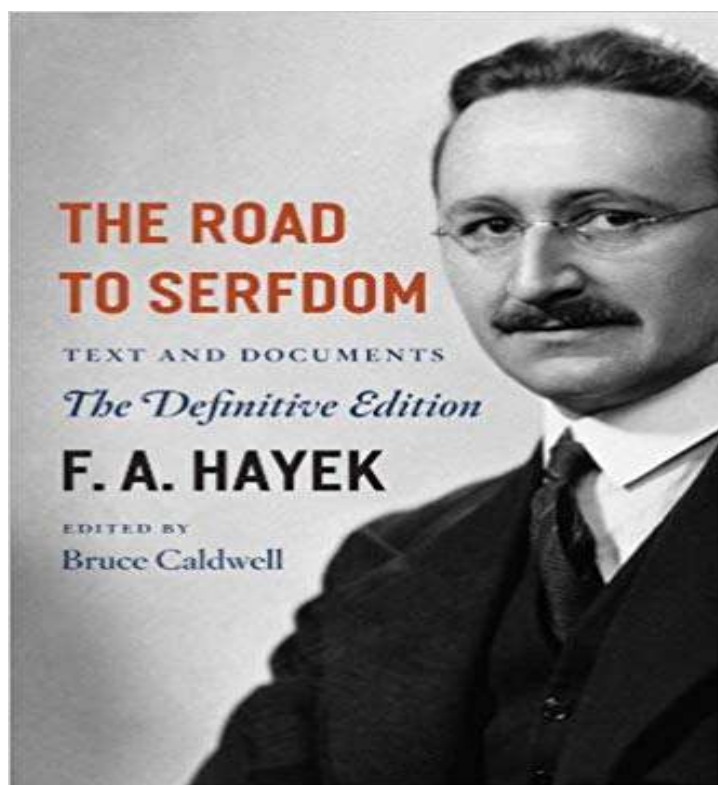

Chu Hảo Và Bản Án “Đường Về Nô Lệ”

Nguyễn Cao Quyền

Bìa sách “Đường Về Nô Lệ” của F.A.Hayek

Thực tế và thảm họa của nền kinh tế Việt Nam trong thời kỳ kế hoạch hóa là viễn cảnh mà nhà khoa học Frederic August Hayek đã hình dung từ những năm của thập kỷ 1940.

Giờ đây, nhiều người coi Hayek là nhà tư tưởng thống lĩnh phe chống Marx.

Hayek gọi chủ nghĩa xã hội là một “*hệ thống đạo đức giả*” bởi những mục tiêu nhân đạo của nó chỉ có thể thực hiện bằng những phương pháp tàn bạo mà không xã hội nào chấp nhận nổi. Ông cũng coi nhà nước xã hội chủ nghĩa không phải là “*nhà nước phúc lợi*” mà thực chất là một nhà nước kiểm soát nền kinh tế chẳng khác gì Đức Quốc Xã.

Hayek là một cái tên xa lạ đối với người dân Việt Nam nhưng cái xã hội Việt Nam kể từ năm 1975 là hình ảnh phóng chiếu từ tầm nhìn của ông trong tác phẩm nổi danh **Đường về nô lệ**.

Sự lên ngôi của chủ nghĩa Marx

Thời kỳ hoàng kim của chủ nghĩa tư bản qua đi từ những thập niên đầu của thế kỷ 20. Cuộc đại suy thoái 1929-1933 đã khiến nỗi bất mãn nổi lên ở khắp mọi nơi và đẩy các xã hội vào bế tắc. Đó là lúc mà lý tưởng về chủ nghĩa xã hội trở nên quyến rũ hơn bao giờ hết.

Các nguyên tắc cốt lõi cho tiến trình phát triển như: tự do, quyền tư hữu và nền kinh tế thị trường bắt đầu bị coi là những trở ngại đối với xã hội. Hồi đó người ta tin rằng Marx đã đúng và cách phát triển tốt nhất là học theo Liên Xô kiểm soát tập thể đối với toàn bộ các phương tiện sản xuất. Khái niệm “**kế hoạch hóa**” ra đời từ đó.

Nền kinh tế kế hoạch hóa còn được gọi là kinh tế tập trung hay kinh tế chỉ huy, không chỉ cho phép nhà nước kiểm soát các phương tiện sản xuất mà còn cho nhà nước toàn quyền quyết định về việc phân phối thu nhập. Thời gian đó, người ta tin rằng khi trao hết quyền lực kinh tế vào tay một nhóm lãnh đạo thì có thể tạo ra nhiều sản phẩm hơn thị trường cạnh tranh. Danh phẩm **Đường Về Nô Lệ** của Hayek ra đời trong bối cảnh ấy.

Hayek và chủ nghĩa Marx

Hayek cho biết, ngay từ lúc trẻ, chưa bao giờ ông bị chủ nghĩa Marx lôi cuốn. Trái lại mỗi khi gặp chủ nghĩa xã hội dưới hình thái Mác-Xít ông chỉ thấy đầy ác cảm. Nói khác, đối với ông, Marx đã tìm kiếm một sự khởi sắc từ một hướng sai lầm.

Hayek nhận định, nơi đâu có kế hoạch hóa nơi đó cá nhân sẽ bị biến thành một phương tiện để chính quyền sử dụng cho những mục đích trừu tượng.

Khi không thể thuyết phục mọi người theo kế hoạch của mình, thì các nhà làm kế hoạch sẽ dùng bộ máy tuyên truyền để khiến người ta tin rằng mục tiêu của nhà nước cũng là mục tiêu của chính họ. *Đó là lúc mà hai chữ tự do biến mất*. Không ai còn được tự do nữa mà tất cả đều biến thành nô lệ của nhà nước, và chỉ có kế hoạch của nhà nước mới có giá trị.

Hayek công kích những người ủng hộ *kế hoạch hóa* vì họ đang dần dần từ bỏ *tự do*, không chỉ tự do cá nhân mà còn cả tư do chính trị. Họ đang đi ngược lại nền văn minh nhân loại và chen chúc nhau mở cái lồng của bọn lãnh đạo nhà nước độc tài để chui vào đó suốt đời làm nô lệ. Những bằng chứng của hiện tượng này đã xảy ra tại những trại tập trung Auschwitz của Đức quốc xã, tại cuộc Đại Thanh Trùng Sô Viết và tại Trung Hoa dưới thời Mao Trạch Đông từ 1966 đến 1976.

Con đường đi tới xã hội phồn vinh

Theo Hayek thì tri thức được phân chia cho tất cả mọi người trong xã hội cho nên không thể tập hợp lại trong một cái đầu. Do vậy, sẽ rất vô lý nếu giao cho một nhóm thiểu số có quyền quyết định người dân của một quốc gia phải làm gì như cách mà nhà nước xã hội chủ nghĩa đang thực thi.

Hayek còn phát minh ra khái niệm “*trật tự tự phát*”. Theo ông, thị trường cạnh tranh, với sự tự do trao đổi hàng hóa và dịch vụ sẽ vận hành ưu việt hơn hẳn phương pháp kế hoạch hóa. Nói khác, các hoạt động của con người có thể tự điều chỉnh mà không cần chính quyền phải cưỡng chế hay can thiệp.

Hayek xác định rằng chủ nghĩa xã hội không bảo đảm sự bình đẳng mà lại kiểm chế và nô dịch con người, trong khi nền dân chủ tôn vinh sự bình đẳng trong tự do. Ông nhắc đi nhắc lại nhiều lần rằng: “*Nguyên tắc dẫn đạo trong một thế giới với những con người tự do phải là: chính sách tự do cá nhân là chính sách duy nhất đúng.*”

Ảnh hưởng của Hayek lên chính trường quốc tế

Hayek là người nước Áo. Năm 1974, nhờ những lập luận ủng hộ thị trường tự do, Hayek đã được giải thưởng Nobel kinh tế. Song nếu nói đến ảnh hưởng mạnh mẽ nhất của Hayek lên chính trường thì phải nói tới người chịu tác động nhiều nhất là **Magaret Thatcher**, nữ thủ tướng Anh.

Trong suốt thập niên 1980 Hayek được coi như cố vấn hậu trường thân tín nhất của Margaret Thatcher. Chính Thatcher đã bày tỏ lòng ngưỡng mộ đối với Hayek như sau:
*“Lời đả kích mạnh mẽ nhất thời nay đối với kế hoạch của chủ nghĩa xã hội và các nhà nước xã hội chủ nghĩa mà tôi được đọc, mà thậm chí còn được đọc đi đọc lại thường xuyên, chính là **Đường Về Nô Lệ** của F.A. Hayek”.*

Ngày 11/11/2018, 81 giáo sư, tiến sĩ và nhà nghiên cứu về Việt Nam, từ nhiều nước trên thế giới, đã lên tiếng bày tỏ quan ngại về các cáo buộc vô căn cứ và đáng lo ngại đối với giáo sư Chu Hảo. Ai cũng biết là GS Chu Hảo vừa bị Đảng CSVN khai trừ về tội cho xuất bản danh phẩm **Đường Về Nô lệ** của F.A.Hayek.

Trong bức thư gửi TBT Nguyễn Phú Trọng và TT Nguyễn Xuân Phúc, những người ký tên đã bày tỏ sự không đồng ý và thất vọng sâu sắc về những cáo buộc nhằm vào GS Chu Hảo và nhà xuất bản Tri Thức.

Họ cho rằng những lời buộc tội của Ủy Ban Kiểm Tra Trung Ương là vô căn cứ. Thật ra ông Chu Hảo đã giúp sinh viên và học giả Việt Nam tiếp cận nhiều hơn với các công trình học thuật lớn của các nước khác, một việc rất cần thiết không thể bỏ qua.

Trong số những người ký tên vào thư gửi có hầu hết các gương mặt uy tín trong ngành nghiên cứu về Việt Nam hiện nay, chẳng hạn như : Pierre Brocheux (Pháp) Sophie Quinn Judge (Mỹ) Christopher Goscha (Canada) David Man (Úc) John Kleinen và Bill Hayton (Hà Lan) và các học giả Việt Nam ở hải ngoại như Ngô Vĩnh Long, Trịnh Xuân Thuận (Mỹ) Nguyễn Đức Hiệp (Úc), v.v.

* * *

Vài hàng ngắn gọn để nói lên tính quan trọng của tư tưởng F.A.Hayek hàm chứa trong quyển sách nhỏ “Đường Về Nô Lệ” (The Road To Serfdom). Những hành động ngu xuẩn như hành động đối với Chu Hảo chỉ còn có thể thấy ở những người lãnh đạo gian manh và dốt nát như ở nước ta hiện nay. Thử hỏi tương lai đất nước sẽ đi về đâu?./.

Nguyễn Cao Quyền

November 20, 2018

Nguồn: <https://www.vietthuc.org/nguyen-cao-quyen-8/>

ĐCSVN khai trừ GS Chu Hảo 'vì chống đối'

15 tháng 11 2018

Giáo sư Chu Hảo, nguyên thứ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ vừa bị Đảng Cộng sản cầm quyền ở Việt Nam tuyên bố khai trừ vì 'có hành vi chống đối'.

Nguồn hình ảnh, HOANG DINH NAM/Getty Images

Chụp lại hình ảnh, Ông Chu Hảo cầm cuốn sách "Dân chủ và Giáo dục" của tác giả John Dewey do Nhà xuất bản Tri thức phát hành

Ngày 26/10/2018, bản thân GS Chu Hảo [đã tuyên bố](#) ông "từ bỏ Đảng Cộng sản Việt Nam".

[Thông cáo báo chí của Ủy ban Kiểm tra Trung ương Đảng](#) đăng hôm 15/11/2018 nói họ kết luận rằng trong quá trình xem xét kỷ luật, ông Chu Hảo không chấp hành quy định của Đảng, "có hành vi chống đối" và "tự diễn biến".

"Đồng chí Chu Hảo đã vi phạm rất nghiêm trọng nguyên tắc tổ chức, sinh hoạt đảng, vi phạm tư cách, tiêu chuẩn đảng viên và quy định những điều đảng viên không được làm; có những bài viết, phát ngôn trái với Cương lĩnh chính trị, Điều lệ Đảng, nghị quyết, chỉ thị, quy định của Đảng, Nhà nước, biểu hiện rõ sự suy thoái về tư tưởng chính trị, "tự diễn biến", "tự chuyển hóa".

Đây là cách nói ở Việt Nam để chỉ việc biến đổi trong tư tưởng theo cách mà Đảng cầm quyền coi là trái với khuôn mẫu chính thống.

"Ngay từ khi phát hiện vi phạm, các tổ chức đảng đã nhắc nhở, kiểm điểm, nhưng đồng chí không khắc phục, sửa chữa, mà còn tiếp tục có những vi phạm mới. Quá trình xem xét, thi hành kỷ luật, đồng chí đã không chấp hành các quy định của Đảng, không chấp hành kiểm điểm, có hành vi chống đối, thách thức.

"Vi phạm của đồng chí Chu Hảo là rất nghiêm trọng, diễn ra trong thời gian dài, ảnh hưởng đến uy tín của tổ chức đảng, tác động xấu tới tư tưởng xã hội. Căn cứ quy định của Đảng về xử lý kỷ luật đảng viên vi phạm, UBKT Trung ương quyết định thi hành kỷ luật bằng hình thức khai trừ ra khỏi Đảng đối với đồng chí Chu Hảo," thông cáo viết.

Quyết định khai trừ ông Chu Hảo được đưa ra trong kỳ họp thứ 31 của Ủy ban Kiểm tra Trung ương do ông Trần Cẩm Tú, Chủ nhiệm Ủy ban, chủ trì diễn ra tại Hà Nội từ ngày 12 đến 14/11.

Chụp lại hình ảnh, Khai trừ Đảng GS Chu Hảo là một trong số nội dung Ủy ban Kiểm tra (UBKT) Trung ương tuyên bố trong kỳ họp từ 12 đến 14/11/2018.

Ủy ban cũng nêu các chức danh của GS Chu Hảo là Giám đốc - Tổng biên tập Nhà xuất bản Tri thức, nguyên Ủy viên Ban cán sự Đảng, nguyên Thứ trưởng Khoa học và Công nghệ, nguyên thành viên Hội đồng Trung ương Liên hiệp các hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam.

Hôm 26/10, ông Chu Hảo viết thư "từ bỏ Đảng Cộng sản" sau khi Ủy ban Kiểm tra Trung ương đề nghị kỷ luật ông trước đó.

Thông báo của ông có đoạn:

"45 năm về trước, tôi cũng như nhiều bạn bè và đồng nghiệp cùng thế hệ, đã tự nguyện gia nhập đảng Lao động Việt Nam (nay là đảng Cộng sản Việt Nam) với lý tưởng cao quý là đấu tranh vì Độc lập dân tộc, vì Dân chủ và Phát triển đất nước.

"Nhưng càng ngày tôi càng nhận thức rõ hơn rằng tổ chức chính trị mà mình tham gia không có tính chính danh, hoạt động không chính đáng, có nhiều khuất tất, ngày càng thoái hóa, đi ngược lại quyền lợi của dân tộc và xu thế tiến bộ của nhân loại.

GS Hào nói kết luận của UBKTTW đề nghị kỷ luật ông trước đó là bản cáo trạng vô căn cứ và thâm độc nhằm không những đe dọa riêng ông mà cả những người đồng chí hướng.

"Tôi cực lực phản đối và không chấp nhận bản Kết luận này," ông Hào viết.

"Tôi tự nguyện từ bỏ đảng CSVN, ngay từ hôm nay, để tiếp tục đi theo con đường mình đã chọn: Góp phần nâng cao dân trí theo tinh thần Khai sáng của Phan Châu Trinh: Dân tộc, Dân chủ và Phát triển: chủ yếu thông qua các hoạt động văn hóa và giáo dục. Đề nghị Chi bộ, và các cấp ủy xóa tên tôi trong Danh sách Đảng viên".

Hôm 30/10, trang web của Ủy ban Kiểm tra TW có bài viết nêu quan điểm chính thức của Đảng nhận định ông Chu Hào, khi làm Tổng Biên tập, Giám đốc Nhà xuất bản Tri thức, đã cho in nhiều sách "có nội dung sai phạm, trái quan điểm, chủ trương đường lối của Đảng".

Theo đó, từ 2005 đến 2009, ông Chu Hào xuất bản 5 cuốn bị chính quyền cấm phát hành.

Chụp lại hình ảnh, PGS.TS. Mạc Văn Trang (trái) và nhà văn Nguyễn Ngọc tuyên bố bỏ ĐCSVN sau PSG. TS Chu Hào bị đề nghị kỷ luật.

*Ví dụ, cuốn "**Đường về nô lệ**" của F.A. Hayek "đã thổi phồng các mặt hạn chế của chủ nghĩa xã hội, đánh đồng chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô với chủ nghĩa phát xít", theo bài viết.*

Cuốn "Karl Marx" của Peter Singer, "nhận xét sai lầm về học thuật, phủ định những nội dung tư tưởng cốt lõi của chủ nghĩa Marx".

Cuốn sách "Ông Sáu Dân trong lòng dân" cho thấy Nhà Xuất bản có "dấu hiệu khuynh hướng tập hợp những bài viết về những người có quan điểm khác với chủ trương, đường lối của Đảng, nhằm "gợi ý", "gợi mở" một hướng đi khác, cách nhìn khác không có lợi cho sự nghiệp xây dựng đất nước".

Bài báo cũng tiết lộ rằng năm 2009, Ủy ban Kiểm tra Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương đã kết luận vi phạm của ông Chu Hào "đã đến mức phải kỷ luật khiển trách, nhưng miễn kỷ luật do xét các tình tiết giảm nhẹ như công lao, quá trình cống hiến, sự thành khẩn của đồng chí".

Tuy vậy, ông Chu Hảo vẫn cho in các sách "vi phạm", gồm 2 cuốn bị cấm phát hành, 5 cuốn cấm tái bản, bài báo nêu ra và cho rằng đây là vi phạm nghiêm trọng.

Vi phạm 'rất nghiêm trọng'

Bài viết tiếp tục tiết lộ ông Chu Hảo đã tham gia ký vào các thư kiến nghị, thư ngỏ và có nhiều bài viết trên báo chí trong và ngoài nước, mạng xã hội.

Trong đó có "Kiến nghị về sửa đổi Hiến pháp 1992" mà tác giả nói thư ngỏ này cho rằng Đảng Cộng sản "dẫn dắt dân tộc đi theo đường lối sai lầm".

Hay "Thư gửi Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương khóa XI, các đại biểu dự Đại hội lần thứ XII và toàn thể đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam" có nội dung phê phán đường lối lãnh đạo của Đảng trong 30 năm qua.

"Thư kiến nghị về Luật An ninh mạng" năm 2018, bị nói là "tự ý đưa tên đồng chí Nguyễn Khánh Toàn, nguyên thứ trưởng Thường trực Bộ Công an (không được sự đồng ý của đồng chí Nguyễn Khánh Toàn) vào danh sách những người đứng tên".

Đại diện Ủy ban Kiểm tra Trung ương nói ông Chu Hảo còn có "nhiều bài trả lời phỏng vấn trên các đài, báo nước ngoài có các nội dung sai trái (BBC, RFA, RFI)".

Tháng 6/2016, Ban Tuyên giáo Trung ương làm việc với ông Chu Hảo.

Nhưng hai tháng sau, ông lại viết bài "Đã đến lúc cần đối thoại" trong đó, cho rằng: "Nguyên nhân gốc rễ của mọi bất đồng, mọi bức xúc và phẫn uất đều nằm trong những bất cập, phản khoa học, phản tiến bộ, phản dân chủ của Cương lĩnh Đảng Cộng sản Việt Nam và Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam" từ đó đòi hỏi Đảng phải đối thoại với nhân sĩ, trí thức.

Ông Chu Hảo còn sáng lập hay tham gia nhiều hội, nhóm, diễn đàn...trong đó có "Diễn đàn xã hội dân sự", bị nói là "nhằm góp phần chuyển đổi thể chế chính trị của nước ta một cách ôn hòa".

Bài này đánh giá: "Năm 2007, đồng chí cùng một số nhà khoa học lập Viện Nghiên cứu phát triển (IDS) (nay đã giải thể), là thành viên của "Quỹ Văn hóa Phan Châu Trinh" sau đó là "Quỹ Phan Chu Trinh", quỹ này trao giải cho cả cựu chiến binh Mỹ từng tham gia cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam."

Phản ứng quốc tế

Quyết định khai trừ Đảng đối với GS Chu Hảo được đưa ra vài ngày sau khi một loạt trí thức Việt Nam và nước ngoài ký một bản kiến nghị phản đối cách chính quyền của Đảng CSVN đối xử ông.

['Thư bày tỏ quan ngại về các cáo buộc đối với Giáo sư Chu Hảo và Nhà Xuất bản Tri Thức'](#) được gửi tới TBT, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng, Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc, và các Đại sứ quán nước ngoài tại Hà Nội.

Hơn 80 người ký tên ở Việt Nam và nước ngoài nói họ là "học giả, các giáo sư và nhà nghiên cứu, những người đã dành phần lớn sự nghiệp và cuộc sống" cho việc nghiên cứu Việt Nam, và đến từ các trường đại học và viện nghiên cứu trên khắp thế giới".

Lá thư có đoạn viết:

"Chúng tôi viết lá thư này để bày tỏ sự không đồng và thất vọng sâu sắc của chúng tôi về những cáo buộc đối với Giáo sư Chu Hảo, Giám đốc Nhà xuất bản Tri Thức, bởi Ủy ban Kiểm tra Trung ương vào ngày 25 tháng 10 năm 2018, cũng như về các bình luận tiếp theo được đăng trên trang mạng của Ủy ban vào ngày 31 tháng 10."

Trong số các tên tuổi ký tên có những nhà nghiên cứu, giáo sư, tiến sỹ từ Hoa Kỳ, Anh, Pháp, Hà Lan, Australia, Việt Nam.

Cho đến ngày 15/11, BBC chưa thấy có đài báo nào ở Việt Nam đăng tin rằng lãnh đạo nước này đã nhận được thư hoặc có phản hồi gì chưa.

BBC

Nguồn: <https://www.bbc.com/vietnamese/vietnam-46223846>

Kính mời đọc thêm những bài khác của tác giả tại:
<http://www.vietnamvanhien.org/nguyencaoquyen.html>

www.vietnamvanhien.net

VIỆT NAM VĂN HIẾN
www.vietnamvanhien.info

AN LẠC & TỰ CHỦ

TỦ SÁCH VĂN HIẾN TRÊN MẠNG VỚI HƠN 11900 TÁC PHẨM & TIẾT MỤC